KUZEY KORİDORU'NUN DURUMU VE ORTA KORİDOR'A ETKİSİ

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Rusya-Ukrayna Savaşı, başladığı dönemden itibaren dünyadaki dengeler açısından önemli değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. ABDnin son zamanlarda artan, barış için arabuluculuk çabaları da söz konusu değişikliklerin hızlanmasını sağlamıştır. Günümüzde gelinen noktada hala Putin ve Zelenskiy arasında yapılacak bir müzakereyi bekleyen savaş hâli, henüz nihai noktasından uzak görünmektedir.

Bölgesel gerilimler ve karşılıklı çatışmaların en çok etkilediği alanlardan biri de şüphesiz ekonomidir. Günümüzde devletlerin dış politikalarını belirlemede önemli bir yeri haiz olan ticaret koridorları da ekonomik gelişmelerin merkezinde yer almaktadır. Rusya ve Ukrayna arasında süregelen savaş da bölgeyi ilgilendiren ticaret koridorlarının işlerliği açısından belirleyici olmuştur. Tam da bu sebeple, ABDnin arabuluculuk çalışmaları açıklamalar ışığında yoğunlaşmışken, savaş nedeniyle kullanımında büyük aksaklıklar yaşanan Kuzey Koridoru tekrar gündeme gelmiştir. Primorskiy Krayından Polonyaya kadar uzanan koridor, Orta Koridor ile paralel güzergâhlardan ilerlemektedir.[1] Rusya ile Ukrayna arasında karşılıklı çatışmalar başladığında güvenlik sebebiyle kullanılamaz hâle gelen yolun, barış çalışmalarının yoğunlaşmasıyla Rusya ve Ukrayna arasında sağlanacak bir barış ile tekrar kullanıma açılacağı söylentileri basında yer almaya başlamıştır. Bu söylentilerin diğer bir veçhesi de paralel güzergâhta yer alan Orta Koridorun Kuzey Koridoru açıldıktan sonra işlevsiz kalabileceğine dair iddialardır.

Orta Koridor ve Kuzey Koridor paralel rotalar izlemelerine karşın çok farklı duraklardan geçmektedir. Bu sebeple iki ticaret koridorunun birbirini ikame etmesi gibi bir durum olası görünmemektedir. Kuzey Koridorunun büyük oranda kullanılamaz hâle gelmesinin Orta Koridorun önemini artırmış olması, iki yolun birbirine mücbir sebeplerle alternatif oluşturmasının bir örneğidir. Orta Koridor, güzergâhında bulunan duraklar Pekinden Londraya kadar uzanan oldukça kapsamlı bir ticaret rotasını temsil etmektedir. Güzergâhta önemli liman ve sanayi kentleri bulunmakta, rotanın özü itibarıyla enerjinin dağıtımına uygunluğu da benzer ticaret yollarından ayıran önemli bir nitelik kazandırmaktadır.

ABDnin bölgede üstlendiği arabuluculuk rolünün bir getirisi olan ikili müzakereler, henüz Putin ve Zelenskiyi bir araya getirme hususunda muvaffak olamamıştır. Bununla birlikte, yaklaşık 3 yıldır devam eden karşılıklı çatışmaların her iki devleti ve bölgeyi yıprattığını

söylemek mümkündür. Rusya ve Ukrayna arasında sağlanacak olası bir barış, bölge genelinde ekonomik dengeleri de olumlu etkileyecektir. Bu etki ile birlikte Kuzey Koridorunun tekrar güvenli bir şekilde işlerlik kazanması beklenebilir, fakat bu işlerliğin Orta Koridor üzerinde olumsuz bir etki yaratması olası görünmemektedir.

Bahsi geçen iki koridora alternatif olarak sunulan bir proje de Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridorudur (IMEC). Eylül 2023 tarihinde imzalanan bir mutabakat zaptının çıktısı olan IMEC, basında Çinin Kuşak ve Yol Girişimine alternatif olarak tanıtılmıştır.[2] Çizdiği rotanın dönemsel politik problemleri ve projenin büyük maliyeti, IMECin günümüzde kısa ve orta vadede gerçekleşebilecek bir ticaret yolu olmasının önünde büyük engeller arz etmektedir. Bu büyük engeller sebebiyle projenin yakın gelecekte tamamlanması ve eksiksiz şekilde kullanıma açılması pek mümkün görünmemektedir.

Sonuç olarak Rusya-Ukrayna arasındaki gerilimin nasıl ve ne zaman son bulacağı, son bulması halinde Kuzey Koridorunun güvenli hâle gelip gelmeyeceği hususları henüz bir cevap bulmuş değildir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, gerilimin sona ermesi Orta Koridorun işlevsiz kalacağı anlamına gelmemektedir, iki yolun işlevi ve güzergâhı birbirinden önemli niteliklerle ayrılmaktadır. Henüz tam teşekküllü bir alternatif yol olanağı da gözlemlenemediğinden Orta Koridorun Pekinden Londraya uzanan rotası, işlevinin Kuzey Koridoruna bağlı olmadığını yalnızca haritaya bakılarak dâhi anlaşılabilir hale getirmektedir. Veriler ışığında söylenebilir ki, Orta Koridorun kendisi ve rotasına dâhil ülkeler üzerindeki olumlu etkisi kalıcıdır; başka ticaret yollarından etkilenmemektedir.

**Görsel: Anadolu Ajansı*

[1] Zeynep Canlı, Zeynep Çetinkaya, Rusya-Ukrayna Savaşı Türkiye'den Geçen 'Orta Koridor'un Önemini Daha Da Artırdı, *Anadolu Ajansı*, 1 Mart 2022, https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/rusya-ukrayna-savasi-turkiyeden-gecen-orta-koridorun-onemini-daha-da-artirdi/2519232.

[2] Gülperi Güngör, Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru, *AVİM*, 19 Eylül 2023, https://avim.org.tr/tr/Yorum/HINDISTAN-ORTA-DOGU-AVRUPA-EKONOMIK-KORIDORU.

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□□ AVİM □□□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM □□□ soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "KUZEY KORİDORU'NUN DURUMU VE ORTA

KORİDOR'A ETKİSİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 102. Aralık 01. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/KUZEY-KORIDORU-NUN-DURUMU-VE-ORTA-KORIDOR-A-ETKISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır